

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 95 a § 1 mom., 101, 104 och 105 §, 121 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 147 a § 2 mom., 198 b § 1 mom. och 201 § 5 mom.,
sådana de lyder, 95 a § 1 mom., 101, 104 och 105 § samt 147 a § 2 mom. i lag 194/2015, 121 § 1 mom. 5 och 6 punkten i lag 813/2015, 198 b § 1 mom. i lag 1022/2018 och 201 § 5 mom. i lag 437/2019, samt
fogas till 97 a §, sådan den lyder i lag 194/2015, ett nytt 6 mom., till lagen nya 104 a—104 c § och till 121 § 1 mom., sådant det lyder i lag 813/2015, en ny 7 punkt som följer:

95 a §

Information till den som ansöker om internationellt skydd

Den som ansöker om internationellt skydd ska upplysas om asylförfarandet och om sina rättigheter och skyldigheter under förfarandet. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska informera sökanden när han eller hon lämnar in sin ansökan om internationellt skydd. Om ett gränsförfarande som avses i 104 a § inte tillämpas, kan informationen även ges av Migrationsverket eller en förläggning så snart som möjligt efter det att ansökan har lämnats in. Informationen ges på sökandens modersmål eller på ett språk som det finns grundad anledning att anta att sökanden förstår.

97 a §

Asylsamtal

Om Migrationsverket anser det vara ändamålsenligt, kan asylsamtal föras med hjälp av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där Migrationsverket och sökanden har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra. Migrationsverket ska när det överväger på vilket sätt asylsamtalet ska föras beakta om sökanden befinner sig i en utsatt ställning som beror på sökandens ålder eller fysiska eller psykiska tillstånd eller om det finns andra personliga orsaker som kan inverka på samtalets förlopp samt beakta de förutsättningar som anges i 6 §. Migrationsverket ska säkerställa att asylsamtalet kan föras på ett informationssäkert sätt.

101 §

Uppenbart ogrundad ansökan

En ansökan om internationellt skydd kan betraktas som uppenbart ogrundad när den har avslagits vid ett påskyndat förfarande enligt 104 §.

104 §

Tillämpning av påskyndat förfarande

En ansökan om internationellt skydd behandlas vid påskyndat förfarande, om

1) ansökan inte motiveras med sådana grunder som avses i 87 § 1 mom. eller 88 § 1 mom. eller med andra grunder som har anknytning till förbuden mot tillbakasändning eller om påståendena är klart icke-trovärdiga,

2) sökanden har kommit från ett säkert ursprungsland dit han eller hon kan sändas tillbaka,

3) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning,

4) det kan antas att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap,

5) det är fråga om en ny ansökan som uppfyller förutsättningarna enligt 102 § 3 mom. för upptagande av en ansökan till prövning,

6) sökanden har lämnat in en ansökan enbart för att fördröja eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avlägsnas ur landet,

7) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa,

8) sökanden olagligen har anlänt till Finland eller olagligen har förlängt sin vistelse i Finland och, utan sådana grunder som avses i 95 § 2 mom., varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller

9) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen, eller sökanden med tvång har avlägsnats ur landet på allvarliga grunder som gäller allmän ordning och säkerhet.

En ansökan som har lämnats in av en minderårig utan vårdnadshavare avgörs vid påskyndat förfarande endast på en grund som anges i 1 mom. 2, 5 eller 9 punkten.

Om stöd som avses i 96 a § inte kan ges vid påskyndat förfarande, får påskyndat förfarande inte tillämpas.

Vid tillämpning av påskyndat förfarande ska Migrationsverket avgöra ansökan inom fem månader från det att den lämnades in.

104 a §

Gränsförfarande

Vid ett gränsförfarande beslutas det att en ansökan om internationellt skydd som gjorts vid ett gränsövergångsställe vid den yttre gränsen eller i samband med ett olovligt överskridande av den yttre gränsen ska avvisas utan prövning med stöd av 103 § eller avgörs ansökan vid påskyndat förfarande med stöd av 104 §.

Det är tillåtet att tillfälligt avvika från tillämpningen av gränsförfarandet enligt 1 mom., om tillämpningen på grund av exceptionella omständigheter inte är möjlig.

Om sökanden är en minderårig utan vårdnadshavare, tillämpas gränsförfarandet endast om ansökan kan

1) avvisas utan prövning

a) med stöd av 103 § 1 punkten, med hänsyn till att sökanden kommer från ett i 99 a § definierat säkert tredjeland dit han eller hon kan sändas tillbaka, eller

b) med stöd av 103 § 4 punkten, eller

2) behandlas vid påskyndat förfarande

a) med stöd av 104 § 1 mom. 2, 5 eller 9 punkten,

b) med stöd av 104 § 1 mom. 3 punkten, om sökanden har visat upp falska handlingar, eller

c) med stöd av 104 § 1 mom. 4 punkten.

En förutsättning för tillämpning av 3 mom. 2 punkten underpunkterna b och c är dessutom att det finns allvarliga skäl att anse att sökanden försöker dölja betydande omständigheter som sannolikt skulle leda till ett negativt beslut. Sökanden ska ges möjlighet att ange godtagbara skäl till sitt förfarande.

Gränsförfarandet tillämpas inte, om det stöd som avses i 96 a § inte kan ges.

När gränsförfarandet tillämpas ska Migrationsverket avgöra ansökan inom fyra veckor från det att den lämnades in.

104 b §

Begränsning av rörelsefriheten vid gränsförfarande

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 40 § 3 mom. och 41 § har sökanden inte rätt att röra sig fritt och välja bostadsort under gränsförfarandet. Under gränsförfarandet är sökanden skyldig att vistas vid gränsen eller i transitzonen eller på området för en förläggning som är belägen i närheten av dessa och som anvisats sökanden, och det säkerställs med hjälp av hinder att sökanden stannar inom området i fråga. Med området för en förläggning avses förläggningens tomt samt ett område på tomten som är tydligt avskilt. Tomten eller det avskilda området ska vara tillräckligt stort, så att sökandens privatliv kan tryggas och sökanden kan få tillgång till mottagningstjänster. Sökanden ska ges tydlig information om gränserna för området.

Migrationsverket kan bevilja sökanden tillstånd att tillfälligt avlägsna sig från förläggningens område på grund av en nära anhörigs allvarliga sjukdom eller begravning, eller av något annat vägande personligt skäl.

Sökanden har också rätt att avlägsna sig från förläggningens område, om det är nödvändigt för att få tillgång till mottagningstjänster eller för att ordna skolgång för minderåriga.

104 c §

Upphörande av gränsförfarande

Gränsförfarandet upphör

1) om det inte finns förutsättningar att avvisa ansökan om internationellt skydd utan prövning eller att avgöra den vid påskyndat förfarande,

2) om Migrationsverket inte har fattat ett beslut som gäller ansökan om internationellt skydd inom fyra veckor från det att ansökan lämnades in,

3) om Migrationsverkets beslut inte delges inom sju dagar, av vilka minst fem måste vara vardagar, från det att beslutet fattades,

4) om förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten av ett avvisningsbeslut, eller

5) fyra veckor från det att avvisningsbeslutet har blivit verkställbart, om förvaltningsdomstolen inte har förbjudit verkställigheten av beslutet.

105 §

Asylansökan av medborgare i Europeiska unionen

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet när en unionsmedborgare har lämnat in en asylansökan, om Migrationsverket anser att staten i fråga inte är ett säkert ursprungsland för sökanden och inte avgör ansökan med tillämpning av 104 § 1 mom. 2 punkten och 101 §. Inrikesministeriet underrättar rådet om saken.

121 §

Förutsättningar för tagande i förvar

Om de säkringsåtgärder som avses i 118—120 § inte är tillräckliga, får en utlänning utifrån en individuell bedömning tas i förvar, om

5) tagandet i förvar grundar sig på artikel 28 i förordningen om bestämmandet av den ansvariga staten,

6) det med hänsyn till utlänningens personliga och övriga förhållanden finns grundad anledning att anta att han eller hon utgör ett hot mot den nationella säkerheten, eller

7) tagandet i förvar behövs för tillämpning av det gränsförfarande som föreskrivs i 104 a § så att beslut om sökandens rätt att resa in på Finlands territorium kan fattas under förfarandet.

147 a §

Frivillig återresa

Ingen tidsfrist för frivillig återresa fastställs heller om det finns risk för avvikande, om personen anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, om ansökan om uppehållstillstånd förkastats på grund av kringgående av bestämmelserna om inresa i landet eller om ansökan om internationellt skydd avvisas i enlighet med 103 § eller det är fråga om en uppenbart ogrundad ansökan enligt 101 §. Risken för avvikande ska bedömas enligt vad som föreskrivs i 121 a §.

198 b §

Ansökan som avser verkställighet

Om beslut om avvisning har fattats med stöd av 95 b, 101 eller 103 §, ska ansökan om förbud mot eller avbrytande av verkställighet göras inom sju dagar från det att beslutet har delgivits sökanden. Tidsfristen ska omfatta minst fem vardagar.

201 §

Verkställighet av beslut om avvisning

Ett beslut som med stöd av 103 § 1 punkten har fattats om avvisning av en utlänning som kommit från ett säkert asylland eller ett beslut om avvisning av en sådan utlänning vars ansökan har behandlats med tillämpning av påskyndat förfarande med stöd av 104 § 1 mom. 1—7 eller 9 punkten och ansökan med stöd av 101 § betraktats som uppenbart ogrundad, får verkställas

tidigast den åttonde dagen efter det att beslutet har delgetts sökanden, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Före verkställigheten ska det säkerställas att tidsfristen har omfattat minst fem vardagar.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2024.

Helsingfors den 28 juni 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Inrikesminister Mari Rantanen